

TRUYỀN THỐNG XÂY DỰNG, CHIẾN ĐẤU, TRỞ THÀNH CỦA TRUNG ĐOÀN 38

ĐỖ ANH VINH*

Tóm tắt: Hơn sáu mươi năm qua, dưới sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng, sự quản lý của Nhà nước, trực tiếp là Bộ Quốc phòng, sự yêu thương, đùm bọc của nhân dân, từ một đơn vị bộ đội địa phương, Trung đoàn 38 đã không ngừng lớn mạnh, trở thành trung đoàn bộ binh chủ lực; liên tục cơ động chiến đấu với nhiều đối tượng địch, trên khắp chiến trường ba nước Đông Dương, góp phần vào sự nghiệp giải phóng dân tộc, bảo vệ Tổ quốc và làm tròn nghĩa vụ quốc tế. Bài viết tập trung làm rõ những nét đặc sắc, những chiến công oanh liệt trong truyền thống của Trung đoàn 38 anh hùng, từ đó xác định và luận giải một số giải pháp để tiếp tục phát huy truyền thống của đơn vị trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc thời kỳ mới.

Từ khóa: Trung đoàn 38, xây dựng, chiến đấu, trở thành.

Mở đầu

Sinh ra trên mảnh đất khu 5 anh hùng, từng bước được xây dựng, phát triển, trở thành trên miền Bắc xã hội chủ nghĩa, trực tiếp chiến đấu, phục vụ chiến đấu trên nhiều mặt trận, giành nhiều thắng lợi mang tính chiến lược, trải qua gần 70 năm xây dựng, chiến đấu và trở thành, lớp lớp các thế hệ cán bộ, nhân viên, chiến sĩ Trung đoàn 38 đã viết nên truyền thống vẻ vang: “Cơ động, tiến công dũng mãnh, chốt giữ kiên cường”. Trong đó “Cơ động, tiến công dũng mãnh” giành chiến thắng là nét đặc sắc, tiêu biểu nhất.

Nét đặc sắc đó được biểu hiện trên một số nội dung chủ yếu sau:

1. Những thành tựu đạt được của Trung đoàn 38

1.1. Giai đoạn 1954 - 1965

Ngày 20/7/1954, Hiệp định Geneve được ký kết. Trong lúc quân và dân ta đang ra sức ổn định tổ chức và chấp hành nghiêm chỉnh Hiệp định này thì kẻ địch ráo riết phá hoại Hiệp định. Đế quốc Mỹ đã nhúng tay can thiệp ngày càng sâu vào cuộc chiến tranh Đông Dương, đưa Ngô Đình Diệm về nước lập chính phủ bù nhìn thân Mỹ, gạt bỏ các thế lực thân Pháp; cải tổ đội quân

* TS Đỗ Anh Vinh, Phó Chính ủy Trung đoàn 38 - Bộ Quốc phòng

Ngụy; lập các đảng phái phản động, tập hợp các thế lực chính trị làm hậu thuẫn cho chính quyền của Diệm; thực hiện chính sách “tố cộng”, “diệt cộng”..., coi chính sách “tố cộng”, “diệt cộng” là biện pháp chiến lược chủ yếu. Những thủ đoạn khủng bố, đàn áp đẫm máu của kẻ thù càng làm cho Nhân dân ta nhận rõ bộ mặt thật của đế quốc Mỹ và tập đoàn tay sai bán nước Ngô Đình Diệm, càng khắc sâu tội ác, nung nấu chí căm thù đối với chúng.

Thực hiện Nghị quyết Hội nghị Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam lần thứ sáu (khoá II) và Mệnh lệnh của Tổng Tư lệnh Quân đội nhân dân Việt Nam, Bộ Tư lệnh Liên khu 5 tiến hành tổ chức lại lực lượng để chuyển quân tập kết ra miền Bắc tiếp tục chuẩn bị lực lượng đáp ứng yêu cầu mới của cách mạng. Ngày 20/9/1954, tại một khu ruộng nằm giữa hai thôn Kiên Ngãi và Kiên Mỹ, thuộc xã Bình Thành, huyện Bình Khê (nay là huyện Tây Sơn), tỉnh Bình Định, lễ ra mắt Trung đoàn 84 mới được tổ chức (nay là Trung đoàn 38). Sau gần một tháng làm công tác chuẩn bị, Trung đoàn tổ chức cơ động lực lượng ra miền Bắc, hành quân về xã Triều Dương, huyện Tĩnh Gia (Thanh Hóa), cùng với các Trung đoàn 93 và 803 để thành lập Sư đoàn Bộ binh 324. Một đơn vị chủ lực cơ động mà cán bộ, chiến sĩ là con em của Nhân dân miền Nam đã ra đời, thực hiện nhiệm vụ trên miền Bắc xã hội chủ nghĩa.

Trong khi Trung đoàn đang tích cực thực hiện nhiệm vụ thì đầu tháng 6/1957, đơn vị nhận được tin Bác Hồ về thăm. Trung đoàn đã lựa chọn những cán bộ, chiến sĩ có thành tích trong chiến đấu, lao động và công tác đi đón Bác Hồ. Trong buổi nói chuyện, Bác đã ân cần thăm hỏi

và căn dặn cán bộ, chiến sĩ: “Bác nghe nói các chú quê ở miền Nam mong ngày trở về quê hương chiến đấu, khi được biết đế quốc Mỹ và bọn tay sai không chịu thi hành Hiệp định, ra sức đàn áp phong trào kháng chiến của Nhân dân ta ở miền Nam... Chúng ta phải ra sức xây dựng miền Bắc vững mạnh để làm hậu thuẫn cho cuộc đấu tranh thống nhất nước nhà. Quân khu 4 trở thành nơi tuyển đầu đối mặt với kẻ thù. Do đó phải ra sức xây dựng lực lượng, luôn luôn cảnh giác. Các chú quê ở miền Nam cũng như ở miền Bắc hãy phát huy truyền thống yêu nước ra sức học tập, không ngừng tiến bộ, luôn xứng đáng với lòng tin cậy của Đảng, của Nhân dân”⁽¹⁾. Cán bộ, chiến sĩ Trung đoàn lắng nghe và thấm thía sâu sắc lời căn dặn của Bác và coi đó là phương hướng hành động của Trung đoàn trong giai đoạn cách mạng mới.

Nhằm đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ cách mạng, Trung đoàn 38 được sinh ra từ mảnh đất khu 5, hành quân ra miền Bắc nhận nhiệm vụ, trải qua muôn vàn khó khăn, vất vả, hy sinh, thử thách, nhiều lần di chuyển vị trí đóng quân, nhiều lần cơ cấu, biên chế lại tổ chức lực lượng, nhận nhiều nhiệm vụ, vừa huấn luyện, vừa chiến đấu, phục vụ chiến đấu. Đến năm 1965, Trung đoàn trở thành đơn vị chủ lực cơ động, cách mạng, chính quy đã thực sự trưởng thành trên đất miền Bắc xã hội chủ nghĩa.

1.2. Giai đoạn 1966 - 1975

Từ đầu năm 1963 đến cuối năm 1964, cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước của Nhân dân Việt Nam phát triển nhanh chóng đã làm cho chiến lược “chiến tranh đặc biệt” của đế quốc Mỹ từng bước phá

sản. Để cứu vãn tình thế, Tổng thống Mỹ Johnson đã phải ồ ạt đưa hơn 18 vạn quân chiến đấu Mỹ và 2 vạn quân chư hầu vào Nam Việt Nam (tính đến tháng 7/1965) nhằm tiến hành cuộc “chiến tranh cục bộ” ở miền Nam, đồng thời mở rộng chiến tranh phá hoại bằng không quân và hải quân đối với miền Bắc Việt Nam.

Trước tình hình ấy, tháng 3/1965, Ban Chấp hành Trung ương Đảng họp lần thứ 11 xác định: *“Cả nước đều tham gia đánh giặc, miền Nam là tiền tuyến lớn, miền Bắc là hậu phương lớn...”*⁽²⁾. Ngày 20/7/1965, Bác Hồ ra lời kêu gọi: *“Dù phải chiến đấu 5 năm, 10 năm, 20 năm hoặc lâu hơn nữa, chúng ta cũng kiên quyết chiến đấu đến thắng lợi hoàn toàn”*⁽³⁾.

Quán triệt mệnh lệnh của cấp trên, sau khi điều chỉnh biên chế, tổ chức theo yêu cầu nhiệm vụ, đầu tháng 5/1966, Trung đoàn xuất phát rời Nghệ An vào miền Nam chiến đấu tại Mặt trận Đường 9 - Bắc Quảng Trị, trên địa bàn ba huyện: Gio Linh, Cam Lộ và Hướng Hóa. Sau gần một tháng hành quân vượt qua bao khó khăn, thử thách, dưới mưa bom, bão đạn của địch, với ý chí quyết chiến quyết thắng, cuối tháng 5/1966, Trung đoàn đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ cơ động nhanh, bí mật, vào vị trí tập kết chiến đấu đúng quy định. Theo quyết tâm chiến đấu của Tư lệnh mặt trận, Trung đoàn 90 (nay là Trung đoàn 38) có nhiệm vụ đánh trận đầu tiên: “Tiêu diệt cứ điểm Đầu Mầu và đánh sập cầu Trúc Khê, thực hiện việc chia cắt chiến dịch” tạo điều kiện cho sư đoàn tiêu diệt địch trên Mặt trận Đường 9 - Bắc Quảng trị.

Thực hiện nghiêm mệnh lệnh của cấp trên, đúng 4 giờ sáng ngày 26/6/1966,

tiếng thủ pháo, lựu đạn của đặc công, tiếng bộc phá của bộ binh nổ vang trời ở cứ điểm Đầu Mầu làm hiệu lệnh tiến công cho toàn Mặt trận. Do đã bí mật tiếp cận mục tiêu từ trước, nên chỉ sau 30 phút chiến đấu, Trung đoàn đã tiêu diệt hơn 150 tên và sở chỉ huy địch. Đến 6 giờ 30 phút, Trung sĩ Nguyên của Đại đội 2 đã cắm lá cờ giải phóng lên nóc tầng 3 của cứ điểm. Chiến thắng Đầu Mầu đã tạo điều kiện để sư đoàn, các đơn vị bạn tiến công tiêu diệt địch; trực tiếp củng cố ý chí quyết chiến, quyết thắng giặc Mỹ xâm lược, tinh thần trách nhiệm của mỗi cán bộ, chiến sĩ trong Trung đoàn trước sự nghiệp chống Mỹ cứu nước.

Phát huy tinh thần chiến thắng Đầu Mầu và kết quả chiến đấu trong năm 1966, ngày 20/6/1967, toàn Trung đoàn bước vào chiến đấu trên hướng trọng điểm của Mặt trận, có nhiệm vụ kéo địch ra khu vực Đường 9 - Gio An, ngã ba Đường số 75-76, thực hiện chiến thuật vận động tiến công kết hợp chốt đánh tạo thế, dụ địch vào địa bàn ta đã chuẩn bị sẵn, tiêu diệt cho được một tiểu đoàn Mỹ, bắt tù binh, thu vũ khí. Sau 7 ngày liên tục tiến công, lừa dụ địch, anh dũng chiến đấu, Trung đoàn và các đơn vị phối thuộc đã loại khỏi vòng chiến đấu 1300 tên địch, đánh thiệt hại nặng 2 tiểu đoàn lính thủy đánh bộ Mỹ, bắn cháy 11 xe tăng, bắn rơi 14 máy bay, thu nhiều phương tiện chiến tranh, giải phóng hầu hết xã Gio An. Trong chiến đấu, nhiều tập thể, cá nhân thể hiện những phẩm chất của chủ nghĩa anh hùng cách mạng bằng lòng dũng cảm, mưu trí, táo bạo, linh hoạt, lập được chiến công xuất sắc. “Đại đội 1 (K8) của Trung đoàn đã tiêu diệt hơn 250 tên lính thủy đánh bộ Mỹ, lập kỷ lục cao về bắt tù binh, gần một nửa quân số của

đại đội trở thành “dũng sĩ diệt Mỹ”, tất cả các tiểu đội đều đạt tiêu chuẩn “Đơn vị anh dũng diệt Mỹ”. Bằng chiến công oanh liệt đó, Đại đội 1 trở thành ngọn cờ tiêu biểu của chiến thắng Gio An...⁽⁴⁾. Kết thúc năm 1967, Trung đoàn đã loại khỏi vòng chiến đấu hơn 6.000 tên địch, bắt 55 tù binh, diệt gọn 10 đại đội, đánh thiệt hại nặng 2 tiểu đoàn Mỹ, bắn cháy 29 xe tăng và xe quân sự, bắn rơi 35 máy bay. Trung đoàn được Nhà nước tặng thưởng 1 Huân chương Chiến công hạng nhất, được Bộ Tư lệnh Quân khu 4 tặng danh hiệu “Trung đoàn thiện chiến Gio An”. Từ đây Trung đoàn vinh dự được mang tên mới “Đoàn Gio An”.

Viết tiếp trang sử vẻ vang của Đoàn Gio An thiện chiến, từ năm 1968 đến 1975, Trung đoàn đã trực tiếp tham gia thực hiện tốt cuộc tổng tiến công, nổi dậy xuân Mậu Thân 1968, chống địch phản kích ở nội, ngoại thành Huế; tham gia tiến công chiến lược năm 1972, giải phóng Hiệp Đức, Cẩm Dơi, Quế Sơn. Đặc biệt, trong Tổng tiến công nổi dậy mùa xuân 1975, Trung đoàn vinh dự được giao nhiệm vụ phối hợp tác chiến chiến lược cùng Bộ Tư lệnh Hải quân để giải phóng quần đảo Trường Sa. Quán triệt chủ trương thần tốc quyết thắng: “một ngày bằng 20 năm” của Bộ Chính trị, với tinh thần quyết tử cho Tổ quốc quyết sinh, từ ngày 14/4 đến 28/4, Tiểu đoàn 4 cùng các lực lượng tăng cường của Trung đoàn, phối hợp tác chiến với đơn vị bạn đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ giải phóng hoàn toàn quần đảo Trường Sa lớn, góp phần thu giang sơn về một mối.

1.3. Giai đoạn tiêu diệt tập đoàn phản động Polpot Iengsary

Tháng 10/1977, tập đoàn phản động Polpot Iengsary đã điều 17 sư đoàn áp sát

biên giới, xâm chiếm lãnh thổ Việt Nam. 7 giờ ngày 31/7/1978, Trung đoàn nhận lệnh xuất phát bảo vệ biên giới Tây Nam, phối hợp hiệp đồng tác chiến cùng các đơn vị bạn, anh dũng chiến đấu đẩy lùi đội quân xâm lược. Đáp ứng lời kêu gọi của Mặt trận Đoàn kết dân tộc cứu nước Campuchia, Đảng ta xác định: “tiến hành một cuộc tổng phản công bất ngờ, thần tốc, mãnh liệt, giành thắng lợi ở hướng Tây Nam”. Từ cuối tháng 12/1978, các đơn vị tiến hành tổng phản công chiến lược giành nhiều thắng lợi, từ tổng phản công chuyển sang tổng tiến công. Trung đoàn trong đội hình chiến đấu của cấp trên phối hợp với lực lượng vũ trang và nhân dân của bạn thân tốc tiến công tiêu diệt từng bộ phận quân địch, giải phóng từng địa bàn, tiến đến giải phóng thủ đô Phnom Penh (ngày 7/1/1979), giúp dân tộc Khmer thoát khỏi họa diệt chủng. Từ năm 1979 đến tháng 6/1985, trung đoàn phối hợp với các đơn vị bạn, đẩy mạnh hoạt động truy quét tàn quân, làm trong sạch địa bàn cho nước bạn, chốt giữ các điểm cao khu vực ngã ba biên giới Việt Nam - Lào - Campuchia giành nhiều chiến công quan trọng, được nhân dân nước bạn tin yêu. Ngày 14/7/1985, thực hiện kế hoạch rút quân về nước theo thỏa thuận của Việt Nam và Campuchia, Trung đoàn đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ quốc tế cao cả, cơ động về vị trí đóng quân an toàn, đúng quy định.

2. Một số giải pháp nhằm phát huy nét đặc sắc “cơ động, tiến công dũng mãnh” của Trung đoàn 38 trong tình hình mới

Thực tiễn chiến tranh giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước và bảo vệ Tổ quốc, tham gia thực hiện nhiệm vụ quốc tế

cao cả, đã minh chứng hùng hồn cho nét đặc sắc trong truyền thống gần 70 năm xây dựng, chiến đấu, trưởng thành của Trung đoàn 38. Đó là: “*Cơ động, tiến công dũng mãnh*” giành chiến thắng trong bất kỳ điều kiện, hoàn cảnh chiến đấu nào, luôn hoàn thành tốt, xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao. Đây là nét đặc sắc, đồng thời là giá trị cao quý được kết tinh từ trí tuệ và sự hy sinh máu xương của lớp lớp các thế hệ cán bộ, chiến sĩ cho sự nghiệp xây dựng, phát triển, trưởng thành của Trung đoàn 38 ngày hôm nay và mãi mãi về sau.

Để giữ vững và phát huy nét đặc sắc “*Cơ động, tiến công dũng mãnh*” giành chiến thắng trong truyền thống gần 70 năm qua, trong giai đoạn hiện nay, Trung đoàn 38 cần chú trọng thực hiện tốt một số nội dung, giải pháp sau:

Một là, nâng cao chất lượng công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức cách mạng

Giáo dục chính trị, tư tưởng giữ vai trò đặc biệt quan trọng, là biện pháp đầu tiên xây dựng phẩm chất chính trị, nhân cách của người quân nhân cách mạng. Hàng năm, công tác giáo dục chính trị cần bám sát yêu cầu nhiệm vụ, trọng tâm là huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu cho các đối tượng cán bộ, nhân viên, chiến sĩ; quán triệt sâu sắc các Nghị quyết, chỉ thị, hướng dẫn của trên, nhất là của Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị, Quân khu và sư đoàn, cụ thể hóa thành kế hoạch giáo dục cụ thể, tỷ mỉ, tổ chức thực hiện nghiêm túc, chặt chẽ, thống nhất trong toàn Trung đoàn. Đa dạng hóa các hình thức giáo dục chính trị, trọng tâm là nâng cao chất lượng học tập chính trị cho các đối tượng, kết hợp với đẩy mạnh học tập

và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; thực hiện tốt mỗi tuần một điều luật, mỗi ngày một lời Bác Hồ dạy. Mỗi cán bộ, đảng viên thực sự là tấm gương tiêu biểu về phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, phương pháp tác phong công tác để quần chúng noi theo.

Hai là, đổi mới nâng cao chất lượng huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu, cơ động thực hiện tốt mọi nhiệm vụ cấp trên giao.

Huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu, cơ động xử trí các tình huống là nhiệm vụ chính trị trọng tâm hiện nay của Trung đoàn. Để phát huy nét đặc sắc: “*Cơ động, tiến công dũng mãnh*” giành chiến thắng trong truyền thống gần 70 năm xây dựng, chiến đấu, trưởng thành của Trung đoàn, thời gian tới, Đảng ủy, chỉ huy các cấp cần quán triệt, nắm chắc nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu hàng năm đối với từng đối tượng, nhất là huấn luyện đối với chiến sĩ mới, chiến sĩ năm thứ nhất. Chủ động làm tốt công tác chuẩn bị tiến trình biểu, vật chất, vũ khí trang bị, mô hình, học cụ, bài giảng, thao trường... cho huấn luyện. Đổi mới, nâng cao chất lượng huấn luyện theo hướng ứng dụng công nghệ thông tin, công nghệ điện tử, sáng kiến cải tiến, huấn luyện sát với đối tượng tác chiến và từng loại hình chiến tranh hiện đại hiện nay.

Ba là, đẩy mạnh rèn luyện kỷ luật, xây dựng nếp sống chính quy

Đẩy mạnh rèn luyện kỷ luật, xây dựng nếp sống chính quy, đây là vấn đề cơ bản nhằm nâng cao khả năng sẵn sàng chiến đấu, phát huy truyền thống tốt đẹp của Trung đoàn. Theo đó, lãnh đạo, chỉ huy các cấp cần tăng cường tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật, kỷ luật Quân đội, nhất

là Chỉ thị 79/CT-BQP ngày 22/7/2022 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng về “Xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện mẫu mực, tiêu biểu trong toàn quân”, qua đó nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho bộ đội về rèn luyện kỷ luật, xây dựng nếp sống chính quy. Thường xuyên duy trì nghiêm nền nếp, chế độ ngày, tuần, trực chỉ huy, trực ban, trực chiến, trực ứng cứu sự cố... bảo đảm sẵn sàng chiến đấu, hoàn thành tốt nhiệm vụ cả thường xuyên và đột xuất. Triển khai thực hiện tốt công tác tuần tra, canh gác, kiểm soát người, phương tiện ra, vào doanh trại, bảo đảm an toàn tuyệt đối cho cơ quan, đơn vị và mọi quân nhân khi tham gia giao thông. Đặc biệt, luôn kịp thời thông báo các vụ việc vi phạm kỷ luật trong toàn quân để rút kinh nghiệm và định hướng tư tưởng bộ đội.

Bốn là, phối hợp chặt chẽ với cấp ủy, chính quyền, nhân dân thực hiện tốt nhiệm vụ quốc phòng, an ninh, phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn đóng quân.

Trung đoàn đứng chân trên địa bàn huyện Đắk Pơ - tỉnh Gia Lai, điều kiện kinh tế - xã hội còn nhiều khó khăn, nhân dân chủ yếu là đồng bào dân tộc thiểu số, trình độ dân trí, điều kiện an sinh xã hội còn hạn chế. Để xây dựng địa bàn vững mạnh làm nòng cốt cho phong trào toàn dân bảo vệ Tổ quốc, góp phần xây dựng Trung đoàn vững mạnh; tích cực tham gia đấu tranh phòng chống tội phạm, giữ gìn trật tự an toàn xã hội gắn với các Phong trào “chung sức xây dựng nông thôn mới”, cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư”, “Xóa đói giảm nghèo”. Tăng cường mối quan hệ phối hợp chặt chẽ giữa Trung đoàn với Mặt trận Tổ quốc, các ban, ngành, đoàn thể, lực

lượng công an, dân phòng, kiểm lâm... trong thực hiện các nhiệm vụ, mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh. Thông qua đó, tô thắm thêm truyền thống gắn bó máu thịt giữa Quân đội với nhân dân, xây dựng địa bàn an toàn, tạo cơ sở, hậu cứ vững chắc để Trung đoàn hoàn thành thắng lợi mọi nhiệm vụ được giao.

Kết luận

Gần 70 năm vừa xây dựng, vừa trực tiếp chiến đấu, phục vụ chiến đấu, các thế hệ cán bộ, chiến sĩ Trung đoàn 38 liên tục được huấn luyện, bồi dưỡng, rèn luyện, bổ sung trên các mặt trận, không ngừng trưởng thành về mọi mặt. Dấu chân người chiến sĩ Trung đoàn 38 như in hình “bước chân thần tốc Tây Sơn” đi đến đâu đều làm cho quân thù khiếp sợ, nhân dân tin yêu, luôn anh dũng chiến đấu, hy sinh, chiến thắng để viết nên truyền thống vẻ vang, bất diệt, góp phần không nhỏ vào sự nghiệp giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa hiện nay./.

CHÚ THÍCH

1. *Lịch sử Sư đoàn Bộ binh 324 (1955 - 2005)*, Nxb Quân đội nhân dân, H. 2005, tr.26-27.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Nghị quyết Hội nghị lần thứ 11 Ban Chấp hành Trung ương khóa III*, (Dẫn theo “Lịch sử công tác đảng, công tác chính trị trong Quân đội nhân dân Việt Nam”, tr.428).
3. *Hồ Chí Minh*, Toàn tập, tập 11, Nxb Chính trị quốc gia, H. 2000, tr. 470.
4. *Báo Quân đội nhân dân*, số 2330 ra ngày 21/11/1967.
5. *Lịch sử Trung đoàn 38, Đoàn Gio An (1954-2019)*, Nxb Quân đội nhân dân, H. 2020.